

ເຕັກນິກລະບົບການປູກພືດ ໂດຍການນຳໃຊ້ພືດຕະກູນຖົ່ວສະຫຼັບ

ວິທີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳຮ່ວມກັບຊາວກະສິກອນ

ສາລະບານ

I. ສະພາບລວມ.....	5
II. ພຶດຕະກຸນຖົ່ວ.....	6
III. ວິທີການ.....	9
3.1 ການປູກຖົ່ວແດງສະຫຼັບກັບການປູກສາລີ.....	9
3.2 ເຕັກນິກການປູກແຮປ່ອຍຄັ້ງໃນພື້ນທີ່ໄຮ່ເຂົ້າ ແລະ ສາລີ.....	12
3.3 ການປູກຖົ່ວ <i>Crotalaria</i> (ບໍ່ເທື່ອງ) ກ່ອນການປູກຖົ່ວເຫຼືອງ ຢູ່ເຂດພູພຽງຊຽງຂວາງ.....	18
ເອກະສານອ້າງອີງ.....	23

I. ສະພາບລວມ

ລັດຖະບານແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ (ສປປ ລາວ) ມີເຈດ ຈຳນົງ ແລະ ໄດ້ກຳນົດຄາດໝາຍສູງຊົນ ເພື່ອລົບລ້າງຄວາມທຸກຍາກ ຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ ແລະ ບົດບ່ອຍປະເທດຊາດຂອງຕົນ ອອກຈາກກຸ່ມປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ໃຫ້ໄດ້ໃນປີ 2024 ວຽກງານການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນກະສິກຳ ແມ່ນສ່ວນໜຶ່ງ ຂອງຍຸດທະສາດຂອງ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ເພື່ອແນໃສ່ຕອບສະໜອງເບົ້າໝາຍ ການຄ້າປະກັນທາງດ້ານ ສະບຽງອາຫານ ແລະ ຜະລິດກະສິກຳເປັນສິນຄ້າ ເວົ້າລວມ ເວົ້າສະເພາະວຽກ ການນຳໃຊ້ດິນ ເພື່ອການປູກພືດ ສະບຽງອາຫານ ແລະ ພືດເສດຖະກິດ ທີ່ມີຊາວກະສິກອນ ຫຼາຍກວ່າ 80% ຂອງຊາວກະສິກອນ ກຳລັງປະຕິບັດຢູ່ນັ້ນ ໃຫ້ໄດ້ນຳໃຊ້ເຕັກກະສິກຳ ທີ່ສາມາດບັບຕົວໄປຕາມ ດິນພ້າອາກາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ພ້ອມດ້ວຍໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ.

ການນຳໃຊ້ພືດຕະກູນຖົ່ວມາປູກກ່ອນ, ປູກສະຫຼັບ ແລະ ປູກໝູນວຽນ ກັບການປູກພືດຫຼັກຂອງ ຊາວກະສິກອນປູກ ເຊັ່ນ: ສາລີ, ເຂົ້າ... ຢູ່ເຂດເນີນສູງ ເພື່ອນຳໃຊ້ພື້ນທີ່ດິນໃຫ້ເກີດຜົນເປັນ ປະໂຫຍດສູງສຸດ ແລະ ສ້າງລາຍຮັບເພີ່ມໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ (ໄດ້ທັງ 2 ພືດ), ເພື່ອບັບປຸງ ບຳລຸງດິນ ແລະ ເພື່ອປົກປ້ອງການລະເທີຍອາຍຂອງນ້ຳຈາກໜ້າດິນໃນຊ່ວງແຫ້ງແລ້ງ(ເວລາ ຝົນບໍ່ຕົກ) ແລະ ສາມາດເຮັດໃຫ້ລະບົບການຜະລິດກະສິກຳ ໃຫ້ສາມາດບັບຕົວໄປຕາມດິນພ້າ ອາກາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.

ດັ່ງນັ້ນ, ຈິ່ງໃຫ້ຄວາມສຳຄັນ ໃນການເຜີຍແຜ່ບົດຮຽນ ແລະ ປະສົບການອັນດີກ່ຽວກັບການ ປູກພືດແບບການນຳໃຊ້ພືດຕະກູນຖົ່ວ ປູກກ່ອນ, ປູກສະຫຼັບ, ປູກໝູນວຽນ ກັບພືດຫຼັກ (ສາລີ ແລະ ເຂົ້າໄຮ່) ໂດຍມີຫົວຂໍ້ດັ່ງນີ້:

- ການປູກຖົ່ວແດງ ສະຫຼັບການປູກສາລີ.
- ການປູກຖົ່ວແຮ ສະຫຼັບກັບການປູກເຂົ້າໄຮ່ ຫຼື ສາລີ ແລ້ວປ່ອຍຂັງ.
- ການປູກຖົ່ວ *Crotalaria* sp. (ບໍ່ເທື່ອ)ກ່ອນການປູກຖົ່ວເຫຼືອງ ຢູ່ເຂດພູພຽງ ຊຽງຂວາງ.
ເຕັກນິກການປູກພືດ ໂດຍການນຳໃຊ້ພືດຕະກູນຖົ່ວແມ່ນ ໄດ້ຄັດເອົາຈາກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງຂອງ

ໂຄງການລະບົບການຜະລິດກະສິກຳທີ່ບັບຕົວໄປຕາມດິນພ້າອາກາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (EFICAS) ຢູ່ 4 ແຂວງພາກເໜືອຂອງ ສປປລາວ ເຊັ່ນ: ແຂວງຜົ້ງສາລີ, ຫົວພັນ, ຫຼວງພະບາງ ແລະ ແຂວງຊຽງຂວາງ ລະຫວ່າງປີ 2015-2019 ໂດຍ: ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ກໍ່ຄື: ແຜນງານພັດທະນາເຂດເນີນສູງ ພາກເໜືອຂອງ ສປປລາວ (NUDP 2.2).

ປັ້ມຄູ່ມືເຫຼັ້ມນີ້ຈະສາມາດເປັນບ່ອນອ້າງອີງອັນດີແກ່ທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ບໍ່ວ່າຈະເປັນພະນັກງານສະໜາມ, ພະນັກງານການນໍາ, ພະນັກງານໂຄງການ, ພະນັກງານແຂວງ ແລະ ເມືອງ ກໍຄືນັກສຶກສາປັນຍາຊົນລວມທັງຊາວກະສິກອນ ທີ່ມີຄວາມສົນໃຈ ໃນການພັດທະນາທີ່ດິນກະສິກໍາ ເຮັດໃຫ້ການຜະລິດກະສິກໍາມີຄວາມຍືນຍົງ.

II. ພຶດຕະກຸນຖ້ວ

ພຶດຕະກຸນຖ້ວແມ່ນເປັນພຶດຕະກຸນທີ່ສາມາດປັບປຸງດິນໃຫ້ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນໄດ້ດີ ເພາະ ວ່າພຶດຕະກຸນຖ້ວດັ່ງກ່າວ ມີຄຸນສົມບັດພິເສດຄື: ຮາກພຶດຕະກຸນຖ້ວສາມາດສ້າງປຸ່ມຢູ່ຮາກຖ້ວ ໃນປຸ່ມດັ່ງກ່າວມີຈຸລິນຊີຈໍາພວກໂຮໂຊບຽມ ຢູ່ຈໍານວນຫຼາຍ ໂຮໂຊບຽມນີ້ສາມາດດຶງເອົາທາດ ໄນໂຕຣເຈນ ຈາກອາກາດມາໃຊ້ ເມື່ອພຶດເນົ່າເປື້ອຍຍ່ອຍສະດາຍລົງດິນແລ້ວກໍຈະເພີມທາດ ໄນໂຕຣເຈນ ແລະ ອິນຊີວັດຖຸໃຫ້ແກ່ດິນ.

ພຶດຕະກຸນຖ້ວສາມາດເປັນຜູ້ນອນອິນຊີຂະນິດໜຶ່ງໂດຍໄດ້ຈາກລໍາຕົ້ນ ແລະ ໃບ ຂອງພຶດຕະ ກຸນຖ້ວທີ່ປູກໄວ້ຫຼືເກີດຂຶ້ນເອງຕາມທໍາມະຊາດ ເມື່ອຮອດເວລາທີ່ພຶດຈະເລີນເຕີບໂຕເຕັມທີ່ຄື: ພຶດອອກດອກຈົນຮອດດອກບານເຕັມທີ່ ກໍຕັດໂຖກົບ ຫຼື ໂຖກົບລົງດິນທັງຕົ້ນ ແລະ ໃບ ຫຼື ປະ ໄວ້ເປັນເສດພຶດປົກຄຸມໜ້າດິນ ຫຼັງຈາກນັ້ນກໍປະໃຫ້ເນົ່າເປື້ອຍຍ່ອຍສະດາຍລົງສູ່ດິນກໍຈະ ຊ່ວຍ ເພີມທາດອາຫານພຶດ ແລະ ເພີມອິນຊີວັດຖຸໃຫ້ແກ່ດິນ ຊຶ່ງເປັນປະໂຫຍດສໍາລັບພຶດທີ່ຈະປູກຕໍ່ ໄປ.

ລັກສະນະພຶດຕະກຸນຖ້ວນໍາໃຊ້ເພື່ອປັບປຸງດິນ ຫຼື ນໍາໃຊ້ມາປູກສະຫຼັບກັບພຶດຫຼັກ

1. ປູກງ່າຍຈະເລີນເຕີບໂຕ ແລະ ອອກດອກໃນໄລຍະເວລາສັ້ນ ໃຫ້ນໍ້າໜັກຊີວະມັວນ ສານປຽກສູງຄື: ຫຼາຍກວ່າ 2000ກິໂລຕໍ່ 1600 ຕາແມັດ
2. ເປັນພຶດທົນແລ້ງ, ທົນຕໍ່ນໍ້າຖ້ວມຂັງ 2-3 ວັນໄດ້ ແລະ ສາມາດປູກໄດ້ທຸກລະດູການມີ ຄວາມທົນທານກັບພະຍາດ ແລະ ແມງໄມ້ໄດ້ດີ
3. ສາມາດຜະລິດເມັດພັນໄດ້ຫຼາຍ ແລະ ຂະຫຍາຍພັນໄດ້ໄວ
4. ເກັບກ່ຽວ ແລະ ຕັດງ່າຍ ມີລໍາຕົ້ນ ແລະ ໃບ ເປື້ອຍສະດາຍໄວ
5. ກໍາຈັດງ່າຍ ຫຼື ບໍ່ມີລັກສະນະການກະຈາຍພັນເປັນວັດສະພຶດ

ປະເພດພຶດຕະກຸນຖ້ວນໍາໃຊ້ເພື່ອປັບປຸງດິນ ຫຼື ປູກສະຫຼັບກັບພຶດຫຼັກ

1. ຍ່ອຍສະດາຍໄວເພີມທາດອາຫານພຶດໃຫ້ແກ່ດິນໄດ້ດີ
2. ຮາກສາມາດສ້າງປຸ່ມເກັບທາດອາຫານພຶດມີຫຼາຍ (ປຸ່ມໂຮໂຊບຽມ)
3. ປູກງ່າຍໃຫ່ຍໄວ ມີຮາກ, ໃບ ແລະ ລໍາຕົ້ນຫຼາຍ

ແບ່ງຕາມຄວາມເໝາະສົມທີ່ປັບປຸງດິນ ຫຼື ປູກສະຫຼັບກັບພືດຫຼັກ ມີ 4 ປະເພດ ຄື:

1. ຖົ່ວທີ່ໂຖກົບແລ້ວຍື່ອຍສະດາຍໄວໃນສະພາບພື້ນທີ່ຕ່າງກັນ ເຊັ່ນ: ປໍເທືອງ (Crotalaria sp.), ຕົ້ນສະໂນ.

ຮູບ 1: ປໍເທືອງ

ຮູບ 2: ຕົ້ນສະໂນ

2. ຖົ່ວທີ່ປູກຄຸມດິນຢູ່ສ່ວນໄມ້ໃຫ້ໝາກ, ປູກສະຫຼັບກັບການປູກສາລີ ເພື່ອຄຸມວັດສະພິດ ຕົ້ນ ແລະ ໃບ ເປັນພຸ້ມ ແລະ ເປັນໄປຕາມໜ້າດິນທີ່ສາມາດປັບປຸງດິນເຊັ່ນ: ຖົ່ວດິນເຄືອ, ຖົ່ວລາຍ, ຖົ່ວຮິງມ້າ, ຫຍ້າໜາມແກ້ວບໍ່ມີໜາມ

ຮູບ 3: ຖົ່ວຕົນເຄືອ

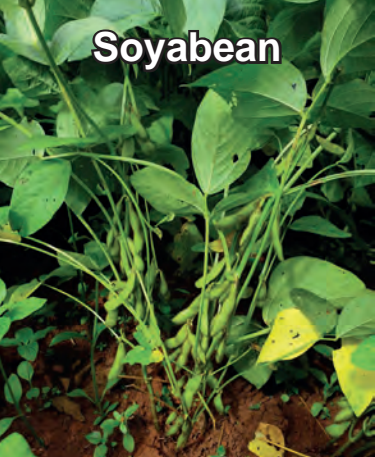
3. ຖົ່ວທີ່ໃຫ້ຝັກ ແລະ ແກ່ນ ເປັນອາຫານຂອງຄົນ ແລະ ສັດ ຫຼັງເກັບກ່ຽວແລ້ວ ໂຖກົບລໍາຕົ້ນ, ໃບ ຫຼື ປະໂວ້ປົກຄຸມໜ້າດິນ ໃຫ້ຍ່ອຍສະດາຍຍົງດິນ ເຊັ່ນ: ຖົ່ວຂຽວ, ຖົ່ວພຸ່ມ, ຖົ່ວເຫຼືອງ, ຖົ່ວດິນ, ຖົ່ວແດງ, ຖົ່ວພູ ແລະ ຖົ່ວ

Black bean

Rice bean

Soyabean

ຮູບ 4: ຖົ່ວພຸ່ມ

4. ພືດຕະກຸນຖົ່ວເປັນຊົງພຸ່ມ ຫຼື ເປັນຕົ້ນໃຫ່ຍ ນອກຈາກຈະປັບປຸງດິນແລ້ວຍັງສາມາດນໍາໃຊ້ເປັນປະໂຫຍດຢ່າງອື່ນອີກດ້ວຍ ເຊັ່ນ: ຕົ້ນກະຖິນ, ຕົ້ນຄາມຍອມຜ້າ, ຖົ່ວແຮ ແລະ ຕົ້ນຂີ້ເຫຼັກ

ຮູບ 5: ຖົ່ວແຮ

III. ວິທີການ

3.1. ການປູກຖົ່ວແດງສະຫຼັບກັບການປູກສາລີ

- ການກະກຽມພື້ນທີ່ ເພື່ອການປູກຖົ່ວແດງສະຫຼັບໃສ່ກັບການປູກສາລີ
ຕ້ອງມີການສັງເກດໃຫ້ດີພາຍໃນພື້ນທີ່ຂອງເຮົາກ່ອນຈະປູກຖົ່ວແດງໃສ່ນັ້ນຄື:
  - ຖ້າວ່າສາລີເຮົາສາມາດຄຸມຫຍ້າໄດ້ດີ (ຫຍ້າບໍ່ເກີດຂຶ້ນ ຫຼື ເກີດຂຶ້ນໜ້ອຍ) ພຽງແຕ່ຕັດຫຍ້າທີ່ສູງນັ້ນກ່ອນ.
  - ຖ້າວ່າໃນແປງສາລີເຮົາມີຫຍ້າຮົກຫຼາຍ ກໍ່ຄວນຖາງ ຫຼື ຕັດໃຫ້ຕໍ່າທີ່ສຸດ ເພື່ອຈະງ່າຍໃນການປູກ ແລະ ຫຍ້າຈະບໍ່ຄຸມຖົ່ວແດງກ່ອນ.
- ໄລຍະເວລາທີ່ເໝາະສົມໃນການປູກຖົ່ວແດງສະຫຼັບກັບການປູກສາລີ:
ໄລຍະທີ່ເໝາະສົມໃນການປູກຖົ່ວແດງສະຫຼັບກັບການປູກສາລີ ມີຢູ່ 2 ໄລຍະຄື:
  - ໄລຍະທີ 1 : ປູກຖົ່ວແດງປະສົມການປູກສາລີ ອາຍຸສາລີ 25-30 ວັນ
  - ຫຼັງຈາກປູກສາລີໄດ້ 25-30 ວັນ ແມ່ນປູກຖົ່ວແດງ ຖ້າພື້ນທີ່ທາກມີຫຍ້າຫຼາຍເຮົາຄວນອານາໄມດ້ວຍການຖາງ ຫຼື ຕັດໃຫ້ຕໍ່າທີ່ສຸດ ເພື່ອຈະງ່າຍໃນການປູກ ແລະ ຫຍ້າຈະບໍ່ຄຸມຖົ່ວແດງກ່ອນ.
  - ຖ້າວ່າປູກສາລີເປັນຖັນ ແລະ ແຖວຄັກແນ່ນັ້ນ ມັນຈະງ່າຍຕໍ່ກັບການປູກຖົ່ວແດງສັບຫວ່າງ, ແຕ່ວ່າຖ້າປູກບໍ່ມີຖັນ ແລະ ແຖວຈະແຈ້ງນັ້ນ ກໍ່ຄວນສັງເກດໃຫ້ເລື່ອກປູກສັບຫວ່າງລະຫວ່າງຕົ້ນຂອງສາລີ.
  - ໄລຍະຫ່າງຂອງການປູກຖົ່ວແດງ (75x40 ຊມ, ໃສ່ 5 ຫາ 10 ແກ່ນ/ຊມ ແລະ ໃຊ້ແກ່ນພັນປະມານ 25 ຫາ 30 ກລ\ຮຕ) ກໍລະນີທີ່ເປັນຖັນ ແລະ ແຖວຄັກແນ່.

ຮູບ 6: ປູກຖົ່ວແດງ ປະສົມການ ປູກສາລີ ອາຍຸສາລີ 25-30 ວັນ

ໄລຍະທີ 2: ປູກຖົ່ວແດງປະສົມສາລີ ອາຍຸສາລີ ໄດ້ 100 ວັນ

- ຫຼັງຈາກປູກສາລີໄດ້ 80-100 ວັນ ແມ່ນປູກຖົ່ວແດງຖ້າພື້ນທີ່ຫາກມີຫຍ້າຫຼາຍ ເຮົາຄວນອານາໄມດ້ວຍການເສຍຫຍ້າອອກຈາກພື້ນທີ່ ກ່ອນຈຶ່ງປູກ.
- ຖ້າວ່າປູກສາລີເປັນຖິ້ນ ແລະ ແຖວຄັກແນ່ນັ້ນ ມັນຈະງ່າຍຕໍ່ກັບການປູກຖົ່ວແດງ ສັບຫວ່າງ, ແຕ່ວ່າຖ້າວ່າປູກບໍ່ມີຖິ້ນ ແລະ ແຖວຈະແຈ້ງນັ້ນກໍ່ຄວນສັງເກດໃຫ້ເລື່ອກ ປູກສັບຫວ່າງລະຫວ່າງຕົ້ນຂອງສາລີ.
- ໄລຍະຫ່າງຂອງການປູກຖົ່ວແດງ (75x40 ຊມ, ໃສ່ 5 ຫາ 10 ແກ່ນ/ຊຸມ ແລະ ໃຊ້ແກ່ນພັນປະມານ 25 ຫາ 30 ກລ/ຮຕ) ກໍລະນີ
- ຖ້າວ່າມີຄວາມຊຸ່ມພຽງພໍ ແລະ ບໍ່ມີຫຍ້າ ກໍ່ສາມາດ ປູກດ້ວຍວິທີການຫວ່ານ ແຕ່ວ່າປະຍັດແຮງງານ ບໍ່ເສຍເວລາ ແຕ່ໃຊ້ແນວພັນຫຼາຍຂຶ້ນ ໃນຈຳນວນ 40 ຫາ 50 ກລ/ຮຕ.

ຮູບ 7: ປູກຖົ່ວແດງປະສົມສາລີ ອາຍຸສາລີ ໄດ້ 100 ວັນ

o **ການບົວລະບັດຮັກສາຖົ່ວແດງ**

ມີບັນຫາຕໍ່ກັບແມງໄມ້ ແລະ ສັດຕູພືດ (ໃນຊ່ວງພືດຂະຫຍາຍຕົວໄລຍະທຳອິດ, ອອກດອກ ແລະ ໃຫ້ໝາກ), ຖ້າເຫັນມີການທຳລາຍຊ່ວງໄລຍະອອກດອກຄວນສິດພົນດ້ວຍສານເຄມີ (ຢາຂ້າແມງໄມ້) ເຊັ່ນ: ຢາເດສິດສ 3% ໃນປະລິມານ 400ຊຊ/ຮຕ, ສິດພົນໃຫ້ຖົ່ວແປງ, ຖ້າວ່າບໍ່ມີການກຳຈັດບັງໃນຊ່ວງນີ້ຜົນຜະລິດຈະຕົກຕໍ່າ (ຖ້າບໍ່ແມງໄມ້ ແລະ ສັດຕູພືດ ທຳລາຍກໍ່ບໍ່ຈຳເປັນນຳໃຊ້ສານເຄມີປາບສັດຕູພືດ).

o **ການເກັບກ່ຽວຖົ່ວແດງ**

ຖົ່ວແດງແມ່ນເປັນພືດຕະກູນຖົ່ວຊະນິດໜຶ່ງທີ່ມີອາຍຸຍາວ (157ວັນ) (ເປັນພືດໄວຕໍ່ຊ່ວງແສງສັນ) ດັ່ງນັ້ນ ຈະປູກຢູ່ໃນເດືອນ 05 ສາກົນ ຫຼື ປູກໃນ ເດືອນ 08 ສາກົນ ກໍ່ຈະໄດ້ເກັບກ່ຽວຢູ່ຊ່ວງເດືອນ 01 ສາກົນ, ການອອກດອກຂອງຖົ່ວແດງ ແມ່ນຈະອອກຢູ່ 2 ຊຸດ, ການອອກດອກຊຸດທີ 2 ຈະຫ່າງຈາກຊຸດທີ 1 ປະມານ 1 ອາທິດ, ຫຼັງການດອກປະມານ 2 ເດືອນ ເຮົາຈະສັງເກດເຫັນ ຝັກຖົ່ວແດງປ່ຽນເປັນສີດຳ ຫຼື ສີນ້ຳຕານອົມແດງ ແມ່ນສາມາດເກັບກ່ຽວໄດ້, ການເກັບກ່ຽວແມ່ນກ່ຽວ(ຍາມເຂົ້າກ່ອນແດດກ້າເພາະວ່າຝັກຖົ່ວແດງຈະບໍ່ແຕກ) ໃຫ້ຕັດເອົາແຕ່ສ່ວນຍອດທີ່ມີຝັກຖົ່ວແດງຈັບຢູ່ ແລ້ວປະຕາກແດດປະມານ 3 ວັນ (ດີແທ້ແມ່ນຊອກຫາຜ້າລານມາປູກ່ອນ) ແລ້ວກໍ່ຫອບມາເປັນກອງໃສ່ຜ້າລານໃຊ້ໄມ້ຕິຜົນຜະລິດສະເລ່ຍຕໍ່ເຮັກ ຕາແມ່ນ 1,5 ໂຕນ.

o **ຄຸນປະໂຫຍດ:**

- ແກ່ນຖົ່ວແດງສາມາດນຳໃຊ້ປະໂຫຍດໄດ້ຫຼາຍຢ່າງເຊັ່ນ: ປຸງແຕ່ງອາຫານຄົນ ແລະ ສັດ ທີ່ມີຄຸນຄ່າທາງດ້ານ ອາຫານສູງ.
- ຖົ່ວແດງເປັນພືດທີ່ໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງ ສາມາດເປັນພືດເສດຖະກິດໄດ້ (ເປັນສິນຄ້າ).
- ຖົ່ວແດງມີຊົງຟຸ່ມໝາແທ້ນ ປົກຄຸມໜ້າດິນ ແລະ ຄວບຄຸມວັດສະພືດໄດ້ດີ.
- ຖົ່ວແດງສາມາດ ສ້າງທາດອາຫານ ເພື່ອປັບປຸງດິນໃຫ້ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນຂຶ້ນ.

3.2. ເຕັກນິກການປູກຖົ່ວແຮປ່ອຍຄັ່ງໃນພື້ນທີ່ໄຮ່ເຂົ້າ ແລະ ສາລີ

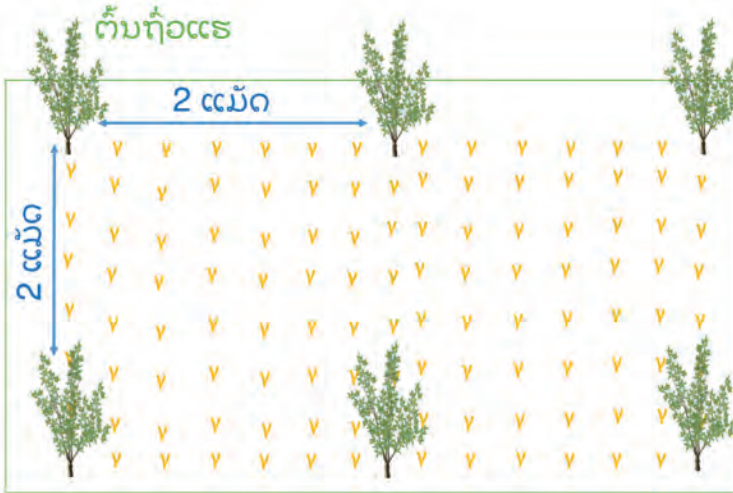
o ປະຕິທິນການປູກພືດ ແລະ ປ່ອຍຄັ່ງ

ກິດຈະກຳ ເດືອນ	ລະດູແລ້ງ						ລະດູຝົນ					
	ຕຸລາ	ພະຈິກ	ທັນວາ	ມັງກອນ	ກຸມພາ	ເມີນາ	ເມສາ	ພຶກສະພາ	ມິຖຸນາ	ກໍລະກົດ	ສິງຫາ	ກັນຍາ
ການປູກຕົ້ນໄມ້ຖົ່ວແຮ												
▪ ການກຽມພື້ນທີ່ດິນ												
▪ ການປູກຕົ້ນໄມ້												
ການເຜິ້ງແມງໄມ້												
▪ ການປ່ອຍຄັ່ງ												
ເກັບຜົນຜະລິດ ເຂົ້າໄຮ່ ແລະ ສາລີ	ເກັບກູ່ວ		ກະກຽມ			ແຜນ	ກຳຈັດວັດຊະພືດ				ເກັບກູ່ວ	

o ການປູກຖົ່ວແຮປະສົມເຂົ້າໄຮ່

- ປູກເຂົ້າໄຮ່ ຕົ້ນເດືອນ 5 ສາກນິ.
- ໄລຍະຫ່າງຂອງລະຫວ່າງຕົ້ນຖົ່ວແຮ 2x2 ແມັດ, ຕົ້ນເຂົ້າ 30x30ຊັງຕີແມັດ, ຈຳນວນຕົ້ນເຂົ້າຢູ່ຫວ່າງຕົ້ນຖົ່ວແຮ 6 ຕົ້ນ.
- ອັດຕາແນວພັນຖົ່ວແຮ 3 ກິໂລ ຕໍ່ເຮັກຕາ (ໃສ່ຊຸມລະ3ແກ່ນ) ໄດ້ 2.500 ຊຸມຕໍ່ເຮັກຕາ ຫຼື 5.000 ຕົ້ນຕໍ່ເຮັກຕາ.
- ລະດູການປູກຖົ່ວແຮ ປູກຕາມຫຼັງເຂົ້າໄຮ່ 2 ອາທິດ (15ມື້) ພາຍຫຼັງເສຍຫຍ້າຄັ້ງທີ່ 1 ສຳເລັດແລ້ວ ຖ້າປູກຊ້າເກີນໄປຈະເຮັດໃຫ້ຕົ້ນຖົ່ວແຮຂະຫຍາຍຕົວຊ້າ.

໐ ປູກຖົ່ວແຮປະສົມສາລີ

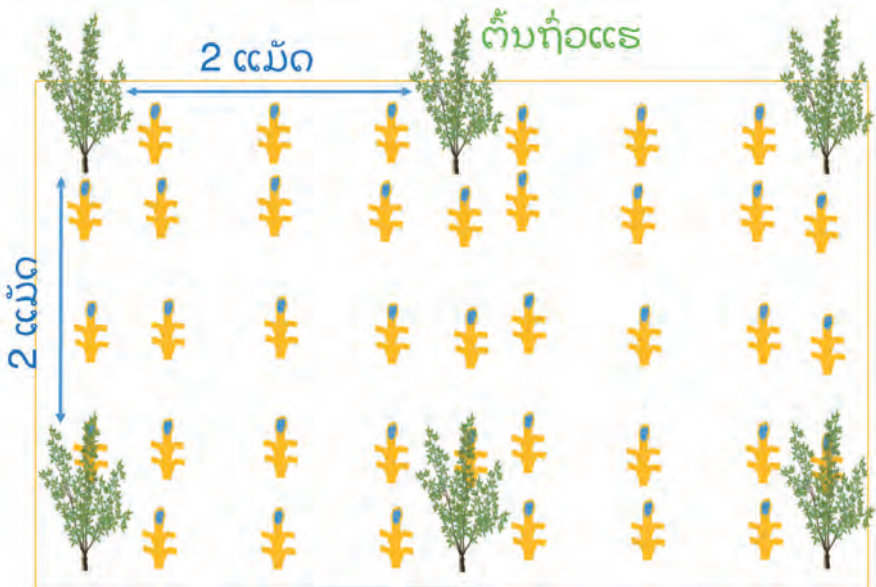
ຮູບ 8: ແຜນວາດການປູກຖົ່ວແຮສະຫຼັບກັບເຂົ້າໄຮ່

ຮູບ 9: ການປູກຖົ່ວແຮ ສະຫຼັບກັບການປູກເຂົ້າໄຮ່

- ປູກສາລີ ທ້າຍເດືອນ 4 ຫາ ຕົ້ນເດືອນ 5 ສາກົນ
- ໄລຍະຫ່າງຂອງລະຫວ່າງຕົ້ນຖົ່ວແຮ 2x2 ແມັດ, ເຂົ້າ 25x30 ຊັງຕີແມັດ, ສາລີ 70x70 ຊັງຕີແມັດ, ຈຳນວນຕົ້ນສາລີຕາມຫວ່າງຖົ່ວແຮ 3 ຕົ້ນ.
- ອັດຕາແນວພັນຖົ່ວແຮ 3 ກິໂລຕໍ່ເຮັກຕາ (ໃສ່ຊຸມລະ 3 ແກ່ນ) ໄດ້ 2.500 ຊຸມຕໍ່ເຮັກຕາ ຫຼື 5.000 ຕົ້ນຕໍ່ເຮັກຕາ.
- ລະດູການປູກຖົ່ວແຮປູກຕາມຫຼັງສາລີ 2 ອາທິດ (15ມື້) ພາຍຫຼັງເສຍຫຍ້າຄັ້ງທີ 1 ສຳເລັດແລ້ວ. ຖ້າປູກຊ້າເກີນໄປຈະເຮັດໃຫ້ຕົ້ນຖົ່ວແຮຂະຫຍາຍຕົວຊ້າ.

ຮູບ 10: ແຜນວາດການປູກຖົ່ວແຮສະຫຼັບກັບສາລີ

ຮູບ 11: ການປູກຖົ່ວແດງ ສະຫຼັບກັບສາລີ

- o ການປ່ອຍຄັງໃສ່ຕົ້ນຖົ່ວແຮ
- ຫຼັງຈາກປູກຖົ່ວແຮໄດ້ 6-10 ເດືອນ ກໍ່ສາມາດປ່ອຍຄັງໃສ່ຕົ້ນຖົ່ວແຮໄດ້, ເມື່ອປູກຖົ່ວແຮໃນເດືອນ 5 ກໍ່ສາມາດປ່ອຍຄັງໄດ້ໃນເດືອນ 10 ຫຼື ຖ້າບໍ່ທັນ ຫຼືຕົ້ນຖົ່ວແຮຍັງນ້ອຍຢູ່ ແມ່ນສາມາດປ່ອຍໃນເດືອນ 4-5 ຂອງປີຕໍ່ໄປ.
- ປີໜຶ່ງສາມາດປ່ອຍຄັງໄດ້ 2 ເທື່ອ: ເທື່ອທີໜຶ່ງ ແມ່ນເດືອນ 4-5 ສາກົນ ພ້ອມການເກັບກູ້ຄັງຄັ້ງທີໜຶ່ງ ແລະ ເທື່ອທີ ສອງ ແມ່ນເດືອນ 10-11 ສາກົນ ພ້ອມການເກັບກູ້ຄັງຄັ້ງທີສອງ.
- ວິທີປ່ອຍແມ່ນເອົາທ່ອນໄມ້ທີ່ມີແມ່ຄັງມາຕັດເປັນທ່ອນສັ້ນປະມານ 10-15 ຊັງຕີແມັດ ແລ້ວມາມັດໃສ່ຕົ້ນຖົ່ວແຮສູງຈາກໜ້າດິນປະມານ 30 ຊັງຕີແມັດ.

ຮູບ12: ທ້ອນພັນຄັງ ແລະ ການປ່ອຍຄັງໃສ່ຕົ້ນຖົ່ວແຮ

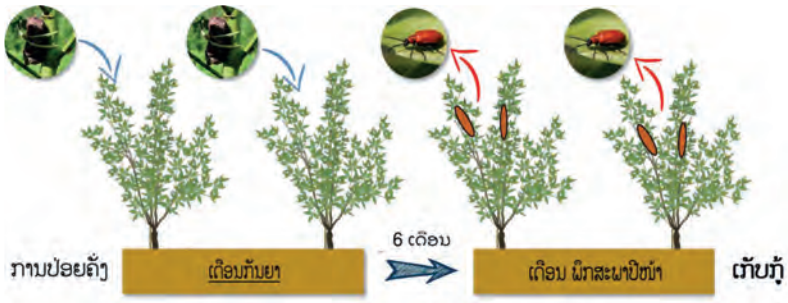

o ການບົລະບັດຮັກສາຄັງ

ພາຍຫຼັງທີ່ປ່ອຍໄດ້ 15 ມື້ ແມ່ນໃຫ້ເອົາທ່ອນຄັງນັ້ນອອກ ເພາະແມ່ຄັງອອກພືດແລ້ວ ຖ້າປະໄວ້ດົນຈະເຮັດໃຫ້ມີແມງໄມ້ສັດຕູພືດ ມາເຈາະທໍາລາຍ.

o ການເກັບກູ້ຄັງ

- ເມື່ອຄັງອາຍຸໄດ້ 6 ເດືອນ ຫຼື 10 ເດືອນ ແມ່ສາມາດເກັບກູ້ໄດ້ ຢູ່ໃນລະຫວ່າງເດືອນ 4-5 ແລະ ເດືອນ 10-11.
- ຫຼັງຈາກປ່ອຍຄັງ ໃສ່ເຕັມຕົ້ນໄມ້ສໍາລັບປ່ອຍຄັງແລ້ວ ມັນຈະບໍ່ຮຽກຮ້ອງ ການເອົາໃຈໃສ່ຫຼາຍ ຈົນເຖິງເກັບເວລາເກັບກູ້ຄັງ. ໃນການເກັບກູ້ຄັງນັ້ນໃຫ້ຕັດເອົາກິ່ງໄມ້ທີ່ມີຄັງໂອບທຸ້ມຢູ່ເປັນທ້ອນ.
- ຄັງຊຸດອອກຈາກກິ່ງໄມ້ເອີ້ນວ່າ: ຂີ້ຄັງ (ຄັງດິບ) ປະກອບດ້ວຍຢາງໄມ້, ແມງຄັງທົນອນຢູ່ຮັງຄັງ, ສີຄັງ ແລະ ກິ່ງໄມ້.
- ຄັງທີ່ຊຸດອອກຈາກກິ່ງໄມ້ໃໝ່ໆ ມີຄວາມຊຸ່ມຫຼາຍ ແລະ ຕ້ອງປະໂຫ່ມັນແຫ້ງ ຫຼື ຕາກແດດໃຫ້ແຫ້ງກ່ອນຈຶ່ງເອົາຂາຍ.

ຮູບ 13: ຕາກແດດຂີ້ຄັງໃຫ້ແຫ້ງ

o ຜົນປະໂຫຍດຈາກການປູກຖົ່ວແຮ

ປູກເພື່ອບໍລິໂພກ ຫຼື ຂາຍ

- ຜົນຜະລິດແກ່ນແມ່ນແຕກຕ່າງກັນຈາກ 0.4 ຫາ 1.6 ໂຕນ/ເຮັກຕາ.
- ແກ່ນຖົ່ວແຮໃຫ້ຄຸນຄ່າທາງໂພຊະນາການສູງ (ບັນຈຸໂປຣຕີນ 24%) ແລະ ບໍລິໂພກຢ່າງແຜ່ຫຼາຍທົ່ວໂລກ (ໂດຍສະເພາະແມ່ນຢູ່ປະເທດອິນເດຍ). ນອກຈາກນີ້, ຖົ່ວແຮຍັງສາມາດປະສົມກັບອາຫານໃຫ້ໝູກິນປະຈຳວັນໃນການລ້ຽງໝູທອມ.

ຜົນປະໂຫຍດ ຕໍ່ການຜະລິດຄັ້ງ

- ລຳຕົ້ນ, ງ່າກິ່ງກ້ານຖົ່ວແຮ ສາມາດປ່ອຍຄັ້ງໃສ່ໄດ້ເພື່ອຜະລິດຄັ້ງ.
- ຜົນຜະລິດຄັ້ງປ່ອຍໃສ່ຕົ້ນຖົ່ວແຮ ຈະມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນຄື: 500 ຫາ 4,000 ກິໂລ/ເຮັກຕາ ຂຶ້ນກັບ ໄລຍະທ່າງ ສະພາບອາກາດ.
- ລາຄາຜົນຜະລິດຄັ້ງແຫ້ງ 18,000 ຫາ 45,000 ກີບຕໍ່ກິໂລ.

ຖົ່ວແຮ :ເປັນພືດປູກປະສົມຊະນິດໜຶ່ງທີ່ມີປະໂຫຍດໃຫ້ປະຊາຊົນເຮົາ

- ໃນທາມກາງຄວາມບໍ່ແນ່ນອນລາຄາສິນຄ້າຕ່າງໆ ແລະ ດິນພ້າອາກາດປ່ຽນແປງ ການປູກພືດປະສົມປະສານຫຼາກຫຼາຍຊະນິດຈຶ່ງເປັນຫຼັກຊັບຄ້າປະກັນທີ່ສຳຄັນໜຶ່ງແກ່ຊາວກະສິກອນ.
- ຖົ່ວແຮ (Cajanus cajan) ແມ່ນພືດຕະກູນຖົ່ວປະເພດໜຶ່ງທີ່ຄົນ ແລະ ສັດສາມາດບໍລິໂພກ ແລະ ກິນແທນອາຫານໄດ້.
- ສາມາດຜະລິດຄັ້ງ ຫຼື ແມ່ຄັ້ງ ພ້ອມດຽວກັນນີ້ຖົ່ວແຮຍັງສາມາດເປັນພືດທີ່ໃຫ້ຮົ່ມ, ເປັນພືດຄຸມດິນ ຫຼື ປ້ອງກັນລົມໄດ້.
- ຖົ່ວແຮຍັງສາມາດປັບປຸງດິນ ຈາກຮາກຖົ່ວແຮທີ່ດູດເອົາທາດ ອາຊົດ ດ້ວຍ Rhizobium.

o ຜົນປະໂຫຍດຈາກຄັ້ງ.

ປະໂຫຍດຈາກສີຂອງຂີ້ຄັ້ງ

- ສີແດງຈາກຄັ້ງໃຊ້ເປັນຢາປົວພະຍາດເລືອດຈາງ.
- ໃຊ້ເປັນສີຍ້ອມຜ້າ (ຜ້າໄໝ, ຜ້າຂົນສັດ).
- ໃຊ້ເປັນສີແຕ່ງອາຫານເຊັ່ນ: ເຂົ້າໜົມ, ເຂືອບໝາກໄມ້ ບໍ່ມ່ເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ຜູ້ບໍລິໂພກ.
- ໃຊ້ເຮັດເປັນສີເຄື່ອງສຳອາງ ເຊັ່ນ: ລິດສະຕຣິກ, ນ້ຳສີທາເລັບ.

ປະໂຫຍດຈາກຂີ້ຄັ່ງ

- ໃຊ້ເປັນສີ (ເຮັດສະແລັກ) ທາໂມ້ເຄື່ອງເຟີນີເຈີ, ປະຕູ...ເຮັດໃຫ້ເປັນເງິາງາມ.
- ໃຊ້ເຂົ້າໃນຂັ້ນຕອນການຜະລິດເຄື່ອງປະດັບເຊັ່ນ: ເປັນກາວຕິດເພັດພອຍ.
- ໃຊ້ເຮັດແຜ່ນສຽງ, ແຜ່ນຊີດີ, ເປັນແຄບຊູນໃສ່ຢາປົວພະຍາດ.

ຢູ່ ສປປລາວ ນຳໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກຂີ້ຄັ່ງມີຄື:

- ໃຊ້ເປັນກາວຕິດເຄື່ອງມື ຜະລິດກະສິກຳເຂົ້າກັນເຊັ່ນ: ດ້າມຈີກ, ສຽມ ແລະ ດ້າມພ້າ, ອື່ນໆ.
- ໃຊ້ສີແດງຂອງຄັ່ງຍ່ອມຝ້າຍ ແລະ ໄໝ ເປັນຢູ່ລາວ ແລະ ພາກອີສານຂອງໄທ.

3.3. ການປູກຖົ່ວ Crotalaria (ປໍເທືອງ) ກ່ອນການປູກຖົ່ວເຫຼືອງ ຢູ່ເຂດພູພຽງຊຽງຂວາງ
 ເຕັກນິກການປູກຖົ່ວ Crotalaria (ປໍເທືອງ) ກ່ອນການປູກຖົ່ວເຫຼືອງ ເປັນເຕັກນິກໜຶ່ງ ເພື່ອເປັນການນຳໃຊ້ຖົ່ວ ປໍເທືອງ ເຂົ້າໃນການຈັດການລະບົບການປູກພືດ ແບບຫຼຸດ ຜ່ອນການກຳຈັດວັດສະພິດທີ່ນຳໃຊ້ສານເຄມີ ແລະ ເພີ່ມຄວາມສົມບູນໃຫ້ດິນດີຂຶ້ນ ເຮັດໃຫ້ລະບົບການປູກພືດໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ.

ປໍເທືອງຈັດຢູ່ໃນພືດຕະກູນຖົ່ວ ມີລະບົບຮາກຝ່ອຍຮາກປໍເທືອງມີເປົ້າຈຸລິນຊີ (Bio-pump) ທີ່ສາມາດດຶງດູດທາດໂນໂຕເຈນ (N) ໃນອາກາດມາສະສົມໃນຮາກພືດ, ຫຼັງຈາກໂຖກົບພືດ ແລະ ຜ່ານຂະບວນການຍ່ອຍສະຫຼາຍຂອງຈຸລິນຊີ, ທາດໂນໂຕ. ປໍເທືອງອາຍຸ 45-55 ວັນ, ຊ່ວງອອກດອກເຕັມທີ່ ແລະ ເປັນຊ່ວງທີ່ສະສົມທາດອາຫານ ສູງສຸດ.

o ປະຕິທິນ ການປູກຖົ່ວ Crotalaria (ປໍເທືອງ) ຕໍ່ເນື່ອງດ້ວຍການປູກຖົ່ວເຫຼືອງ

ກິດຈະກຳ	ເດືອນ											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ໂຖດິນ												
ຄາດດິນ												
ປູກປໍເທືອງ ຫວ່ານ												
ຕຸບຕົ້ນປໍເທືອງ												
ຫວ່ານຖົ່ວເຫຼືອງ												
ເກັບກຸ່ວຖົ່ວເຫຼືອງ												

o ການກຽມພື້ນທີ່

ໄຖດິນແລ້ວປະໄວ້ 10-15 ວັນ ເພື່ອທຳລາຍວັດສະພິດ ຈາກນັ້ນ ກໍ່ຄາດດິນໂດຍນຳໃຊ້ຄາດດິນ ແຂ້ວຄາດ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ດິນມີຄວາມພຽງຜູ້ຍ ແລະ ມີຫວ່າງອາກາດ ເພາະມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ການແຕກງອກ ແລະ ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງຕົ້ນອ່ອນ.

o ປູກປ່ືເທືອງ (ຫວ່ານ)

ການປູກ: ປູກດ້ວຍນຳໃຊ້ວິທີການຫວ່ານ ໂດຍນຳໃຊ້ເຄື່ອງຫວ່ານເມັດ ແບບໃສ່ກັບລົດໄຖຢ່າງຕາມ ແລະ ແບບເຄື່ອງໃຊ້ແຮງງານຄົນຫວ່ານ ໂດຍໃຊ້ປະລິມານແນວພັນ 50 ກິໂລ/ເຮັກຕາ.

ຮູບ 14: ເຄື່ອງຫວ່ານເມັດພັນ ແບບໃຊ້ກັບລົດໄຖຢ່າງຕາມ ແລະ ແບບໃຊ້ແຮງຄົນ.

ຮູບ 15: ຖົ່ວ Crotalaria juncea (ປໍເທືອງ) ຫລັງຫວ່ານ.

o ການທັບຕົ້ນຖົ່ວ Crotalaria (ປໍເທືອງ).

ເມື່ອຖົ່ວ Crotalaria (ປໍເທືອງ) ປູກໄດ້ 45-55 ວັນ ຫຼື ບໍ່ໃຫ້ເກີນ 70 ວັນແມ່ນ ໄລຍະເວລາທີ່ ປໍເທືອງ ຊ່ວງອອກກວດກາເຕັມທີ່ ແລະ ເປັນຊ່ວງທີ່ສະສົມ ທາດອາຫານສູງສຸດ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນສານເຄມີ ແລະ ຕົ້ນຫີນການຜະລິດໂດຍບໍ່ໂຖ ບໍ່ຄາດດິນອີກ ໂດຍການໃຊ້ລົດໂຖນາເດີນຕາມຫຼີລົດໂຖໃຫ່ຍ ທີ່ຕິດດ້ວຍລູກກຶ້ງ ທັບຖົ່ວ ປໍເທືອງ ສາມາດປູກຖົ່ວເຫຼືອງໄດ້ເລີຍ.

ຮູບ 16: ລູກກຶ້ງທັບຖົ່ວ ຫຼື ຫຍ້າ ໃຫ້ຕາຍໄດ້ໂດຍບໍ່ໄດ້ນຳໃຊ້ສານເຄມີ.

o ການປູກຖົ່ວເຫຼືອງ (ດ້ວຍການຫວ່ານ).

ຫລັງທັບຕົ້ນຖົ່ວ *Crotalaria* (ບໍ່ເທືອງ) ແລ້ວ ຈະຫວ່ານຖົ່ວເຫຼືອງທັນທີ ໂດຍນໍາໃຊ້ ປະລິມານແນວພັນຖົ່ວເຫຼືອງ ໃຊ້ອັດຕາການປູກແມ່ນ 80-90kg/ha ຫວ່ານໃນ ເດືອນ 9 ໂດຍນໍາໃຊ້ ເຄື່ອງຫວານເມັດທີ່ໃຊ້ກັບລົດໄຖເດີນຕາມ ແລະ ເຄື່ອງໃຊ້ ແຮງງານຄົນ. ການປູກຖົ່ວເຫຼືອງທີ່ດີແມ່ນຍັງເປັນແນວພັນທ້ອງຖິ່ນ (ແນວພັນທີ່ມີອາຍຸສັ້ນ ແລະ ປານກາງ ອາຍຸ 75 ຫາ 90 ວັນ) ນີ້ເປັນການຊອກວິທີຫຼຸດຄວາມສ່ຽງໃນການສູນເສຍ ໃນການປູກຖົ່ວເຫຼືອງ ແມ່ນໃນຊ່ວງເລີ່ມຕົ້ນຂອງການປູກ (ເດືອນ 6-7; ເກັບກ່ຽວໃນຊ່ວງລະດູຝົນຄືໃນເດືອນ 8-9) ມີບັນຫາໃນການເວລາເກັບຖົ່ວເຫຼືອງຈະ ຖືກຝົນເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດຕົກຕໍ່າ ແລະ ຈະມີບັນຫາໃນການກະກຽມດິນແບບດັ່ງເດີມ (ການໄຖ່ດິນ) ຢູ່ໄລຍະເດືອນ 8-9 ແມ່ນຈະມີຜົນຕົກຫຼາຍເຮັດໃຫ້ນໍ້າຂັງ ບໍ່ສາມາດໄຖ່ດິນໄດ້.

ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງມາປູກຖົ່ວເຫຼືອງຢູ່ຕົ້ນເດືອນ 09 (ກັນຍາ) ນີ້ ແມ່ນຈະໄດ້ເກັບກ່ຽວຢູ່ ໃນເດືອນ 11 (ພະຈິກ) ຈະເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດຂອງຖົ່ວເຫຼືອງໄດ້ຮັບຜົນດີຍ້ອນບໍ່ຖືກຝົນ.

=> ອັດຕາສວນ 10ລິດ

ຮູບ 26: ຮູບວັດສະດຸ ປະສົມສານໄລ່ແມງໄມ້

o ການດູແລຮັກສາ

ຕິດຕາມການແຕກງອກ,ມີ ການປູກສາມຄືນ, ກຳຈັດວັດສະພິດ ແລະ ແມງໄມ້ສັດຕູພືດ ເມື່ອສັງເກດເຫັນສັດຕູພືດ ມາ ທຳລາຍ, ຖ້າປະກົດເຫັນແມງໄມ້ ມາທຳລາຍເຮົາໄດ້ນຳໃຊ້ສູດ ຄັບໄລ່ແມງໄດຍໃຊ້ວິທີປອດໄພທີ່ສຸດຄື: ນ້ຳໃຊ້ນ້ຳຢາລ້າງຖ້ວຍ (ຊັນໄລກາໝາກໜາວ) 1 ລິດ + ນ້ຳສົມສາຍຊູ 1ລິດ + ນ້ຳມັນພິດ1ລິດ + ນ້ຳ 7ລິດ= ອັດຕາສວນ 10ລິດ ສິດໃຫ້ທົ່ວ, ຫຼັງຈາກນັ້ນລໍຖ້າເກັບກ່ຽວ

o ເກັບກ່ຽວ

ເກັບກ່ຽວເມື່ອສັງເກດເຫັນວ່າມີຄວາມເໝາະສົມການແກ່ຂອງຖົ່ວເຫຼືອງ ແລະ ອາຍຸຖົ່ວ ບໍ່ໃຫ້ແກ່ເກີນໄປຈະເຮັດໃຫ້ໝາກແຕກ ວິທີການຕັດຖ້າເຮັດໃນຈຳນວນຫລາຍເຮົາສາມາດໃຊ້ ເຄື່ອງຈັກຕັດແບບເຄື່ອງຕັດຫຍ້າເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນແຮງງານ ຫຼັງຕັດແລ້ວປະໄວ 2 ຫາ 3 ແດດ ແລ້ວກໍ່ຮອບມາກ້ອງໃສ່ຜາບັດແລ້ວກໍ່ຕິດໂດຍໃຊ້ແຮງງານຄົນ ຫຼື ໃຊ້ເຄື່ອງຜາດເຂົ້າຂະໜາດນ້ອຍ ບັນເອົາກໍ່ໄດ້ ແຕ່ຕ້ອງໃຊ້ຄວາມແຮງບັນບໍ່ແຮງເກີນໄປ ການເກັບກ່ຽວຖົ່ວເຫຼືອງຢູ່ທີ່ນີ້ ແມ່ນໃຊ້ 2 ວິທີດັ່ງນີ້:

- ໃຊ້ຈັກຈັດຫຍ້າ (ປ່ຽນຕະໜາງຮອງ) ຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນແຮງງານໃນການຕັດຕົ້ນຖົ່ວເຫຼືອງ!
- ໃຊ້ເຄື່ອງບັນເຂົ້າ ຫຼື ຖັບດ້ວຍມື ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ເມັດຖົ່ວເຫຼືອງ.

o ຄຸນປະໂຫຍດຂອງປໍເທືອງ

- ຊ່ວຍປັບປຸງບໍາລຸງດິນເພີ່ມທາດອາຫານແກ່ພືດ ໂດຍສະເພາະ ທາດໄນໂຕເຈນ (N), ປະທັຍດຕົ້ນທຶນໃນການໃສ່ຝຸ່ນ ຝຸ່ນເລັ່ງ ໂດຍສະເພາະຝຸ່ນຍູເລຍ (Urea).
- ເພີ່ມທາດອິນຊີວັດຖູໃນດິນສູງຂຶ້ນ ປະມານ 0.15-0.25% ຕໍ່ການໂຖກົບ 1 ຄັ້ງ, ເຮັດໃຫ້ດິນອຸດົມສົມບູນດີຂຶ້ນເລື້ອຍໆ.
- ຊ່ວຍຍົກສະມັດທະພາບຜົນຜະລິດສູງຂຶ້ນ ຈາກເດີມຫຼາຍກວ່າ 10 %.
- ຊ່ວຍໃນການອະນຸລັກຮັກສາດິນດ້ວຍການຍຶດເກາະປົກຄຸມບໍ່ໃຫ້ໜ້າດິນຖືກການເຊາະລ້າງໜີ.
- ຊ່ວຍປັບປຸງໂຄງສ້າງຂອງດິນໃຫ້ດີຂຶ້ນ,ດິນຜຸ່ງຜູ່ຍ, ແລະ ດູດຊຶມນໍ້າໄດ້ດີ.
- ຊ່ວຍໃນການປ້ອງກັນກໍາຈັດວັດສະພິດອື່ນໆ, ເມື່ອປໍເທືອງຈະເລີນເຕີບໂຕ.

ເອກະສານອ້າງອີງ

1. ໂຄງການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ແລະ ສົ່ງເສີມຊາວບ້ານ (FORCOM) ເດືອນກັນຍາ2006 ປຶ້ມຂ່າວສານ ກ່ຽວການຜະລິດຄັງ.
2. ໄຊຍາເດດ ນໍລະສິງ ປີ 2009 , ສຶກສາວິທີການລ້ຽງຄັງ ຂອງຊາວກະສິກອນ ໃນເຂດບ້ານ ຫ້ວຍເຫຼັກ, ເມືອງງອຍ ແຂວງຫຼວງພະບາງ.
3. ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແຫ່ງຊາດ/ສູນນິເວດກະສິກໍາ ປີ 2012: ຄວາມສໍາຄັນ ແລະ ຫຼັກການນໍາໃຊ້ເຕັກນິກນິເວດກະສິກໍາແບບຍືນຍົງ ຢູ່ ສປປລາວ.
4. ສູນພັດທະນາທີ່ດິນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງການນໍາໃຊ້ຝຸ່ນ (ພດຄຝ) ປີ 2018 ການປູກປໍເທືອງເພື່ອປັບປຸງບໍາລຸງດິນ.
5. ອາຈານ ປອ ອະຍຸດ ຄົງບັນ ປີ2015ການປູກຖົ່ວປັບປຸງດິນໄດ້ແທ້ບໍ່. ສໍານັກວິຊາການ ຊັບພະຍາກອນການກະເສດ ຈຸລາລົງກອນ ມະຫາວິທະຍາໄລ.
6. Grendinning. A et al ປັບປຸງຊີວິດການເປັນໃນເຂດຜູ້ດອຍ ສປປລາວເຫຼັ້ມ 2 ທາງເລືອກແລະ ໂອກາດ 2005, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ, ສຖາບັນຄົ້ນຄວ້າ ປກ, ກອງສົ່ງເສີມ ກປ

ນັບຕັ້ງແຕ່ເດືອນມີນາ ປີ2018, ອົງປະກອບພື້ນຖານ ໂຄງລ່າງຊົນນະບົດກະຊິກໍາຂະໜາດນ້ອຍ (SARI) ຂອງແຜນງານພັດທະນາເຂດເນີນສູງພາກເໜືອ (NUDP) ແລະ ໂຄງການສົ່ງເສີມການປະຕິບັດ ເຕັກນິກນິເວດກະສິກໍາ (EFICAS) ພາຍໃຕ້ການສະໜັບສະໜູນດ້ານທຶນຈາກອົງການພັດທະນາຂອງ ຝຣັ່ງ (AFD) ແລະ ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ເພື່ອແນໃສ່ເປົ້າໝາຍການພັດທະນານິເວດກະສິກໍາ ແບບຍືນຍົງ (Agro-Ecological) ແລະ ວຽກງານການຄຸ້ມຄອງອ່າງໂຕ່ງ (Watershed Management) ເຊິ່ງເປັນພາກສ່ວນຫຼັກໃນເປົ້າໝາຍການພັດທະນາຄວາມສາດມາໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ບົວລະບັດຮັກສາ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ພັດທະນາຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນເຂດຊົນນະບົດແບບຍືນ ຍົງໃນແຂວງເປົ້າໝາຍຄື: ແຂວງຫຼວງພະບາງ, ແຂວງຫົວພັນ ແລະ ແຂວງຜົ້ງສາລີ.

ນອກເໜືອຈາກນັ້ນ, ການປະກອບສ່ວນຂອງສອງອົງປະກອບຂອງແຜນງານພັດທະນາເຂດເນີນ ສູງພາກເໜືອ ແມ່ນເພື່ອ:

- o ແນໃສ່ຄວາມຍືນຍົງໃນການ ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ບົວລະບັດຮັກສາໂຄງລ່າງພື້ນຖານຂະໜາດ ນ້ອຍທີ່ມີໃນປະຈຸບັນຂອງອົງປະກອບພື້ນຖານ ໂຄງລ່າງຊົນນະບົດກະຊິກໍາຂະໜາດນ້ອຍ (SARI).
- o ພັດທະນາເຕັກນິກວິສະວະກໍາໃນການຄຸ້ມຄອງ ຫຼື ການຄຸ້ມຄອງອ່າງໂຕ່ງ (Bio-engineering/Watershed Protection) ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການປະຕິບັດການພັດທະນາກະສິກໍາແບບຍືນ ຍົງກັບໃຫ້ກົງກັບແຕ່ລະລະດູການ.
- o ສົ່ງເສີມການສ້າງແຮງຈູງໃຈໃນການການພັດທະນານິເວດກະສິກໍາທີ່ເປັນມິດຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃຫ້ຍືນຍົງ.
- o ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ ພະນັກງານກຸ່ມບ້ານ, ພະນັກງານພະແນກກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ (PAFO), ພະນັກງານຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ (DAFO) ເພື່ອແນ ໃສ່ການການປົກປັກຮັກສາໃນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ.

ເອກກະສານສະບັບນີ້ເປັນພຽງໝາກຜົນຂອງທິມງານຈາກທັງສອງອົງປະກອບໃນທາງທິດສະດີ ແລະ ພາກປະຕິບັດເຊິ່ງໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ຮ່ວມມືຈາກພາກສ່ວນພະແນກກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ (PAFO), ຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ (DAFO) ເຊິ່ງກໍຄືພະນັກງານ, ໂຄງການ ແລະ ສະຖາບັນການສຶກສາ.